

Bruxelles, 10 iunie 2022
(OR. en)

10124/22

RECH 369
COMPET 489

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă: Secretariatul General al Consiliului

Data: 10 iunie 2022

Destinatar: Delegațiile

Nr. doc. ant.: 9517/1/22 REV 1

Subiect: Misiunile europene

- Concluziile Consiliului (adoptate la 10 iunie 2022)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind misiunile europene, adoptate de Consiliu în cadrul celei de a 3877-a reuniuni a sale, care a avut loc la 10 iunie 2022.

CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND MISIUNILE EUROPENE

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

REAMINTIND

- Regulamentul (UE) 2021/695 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de stabilire a normelor sale de participare¹, care stabilește în special caracteristicile misiunilor europene și identifică domeniile în care ar putea fi instituite misiunile;
- Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului de instituire a programului specific de implementare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa², care, printre altele, definește rolul comitetelor misiunilor;
- Concluziile sale din decembrie 2020³ privind noul Spațiu european de cercetare, care se referă la principiul direcționalității, la guvernanta pe mai multe niveluri și la implicarea cetățenilor pentru a maximiza impactul investițiilor în cercetare și inovare (C&I);
- Concluziile sale din septembrie 2021⁴ intitulate „Abordarea globală a cercetării și a inovării – Strategia Europei privind cooperarea internațională într-o lume în schimbare”, care subliniază necesitatea de a consolida parteneriatele și alianțele multilaterale existente în domeniul C&I;
- Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa⁵, care stabilește domeniile prioritare de acțiune comună în UE, inclusiv abordarea în comun a provocărilor tranziției verzi și ale transformării digitale, precum și creșterea participării societății la Spațiul european de cercetare;

¹ JO L 170/1, 12.5.2021.

² JO L 167I/1, 12.5.2021.

³ Documentul 13567/20.

⁴ Documentul 12301/21.

⁵ JO L 431, 2.12.2021.

- Comunicarea Comisiei Europene din decembrie 2019 privind Pactul verde european⁶ și Comunicarea Comisiei Europene din iulie 2021 privind pachetul „Pregătiți pentru 55”: îndeplinirea obiectivului climatic al UE pentru 2030 pe calea spre atingerea obiectivului de neutralitate climatică⁷;
- Comunicarea Comisiei Europene din septembrie 2021 privind misiunile europene⁸, care identifică cinci misiuni europene;
- Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite, adoptată în 2015, care reprezintă o sursă pentru conceperea și punerea în aplicare a misiunilor europene;

I. Coordonarea cercetării și inovării europene în vederea sprijinirii unor politici publice care să răspundă mai bine provocărilor societale

1. SUBLINIAZĂ că principalele caracteristici ale unei abordări orientate spre îndeplinirea obiectivelor misiunilor sunt:
 - o abordare bazată pe colaborare, transnațională, favorabilă incluziunii, multidisciplinară și transsectorială pentru a face față provocărilor societale complexe prin dezvoltarea unei abordări sistemice și coordonate de-a lungul întregului lanț valoric la nivelul UE, la nivel național, regional și local, prin intermediul actorilor relevanți, al politicilor publice, al inițiativelor private și al instrumentelor și programelor de finanțare într-un interval de timp stabilit și cu obiective măsurabile;
 - elementul de direcționalitate, care vizează orientarea strategică și acordarea de prioritate investițiilor C&I și altor investiții sectoriale la nivel european, național și regional, ca parte a unui proces de coordonare strategică între C&I și alte domenii de politică relevante, pentru a obține un impact asupra societății și a procesului de elaborare a politicilor prin intermediul științei și tehnologiei;
 - procesul de concepere, implementare și monitorizare în comun cu actorii publici, cu sectorul privat și cu societatea civilă la nivel național, regional și local;

⁶ COM(2019) 640 final.

⁷ COM(2021) 550 final.

⁸ COM(2021) 609 final.

2. REAMINTEȘTE că C&I stau la baza misiunilor europene și că realizarea obiectivelor acestora necesită acțiuni pe termen scurt, mediu și lung în toate politicile sectoriale relevante din partea actorilor publici, a sectorului privat și a societății civile, precum și o finanțare adecvată; INVITĂ, în special, Comisia și statele membre să implementeze politici publice coerente bazate pe progresele științifice și tehnologice de ultimă generație în cadrul misiunilor europene, inclusiv politici care să stimuleze cererea, să promoveze valorificarea cunoștințelor și să încurajeze schimbările de comportament;
3. REAMINTEȘTE că Orizont Europa finanțează numai activitățile de C&I, în timp ce alte activități sunt finanțate prin fiecare program relevant în cadrul altor politici sectoriale, în conformitate cu normele aplicabile ale programelor respective; REAMINTEȘTE că planul strategic din cadrul programului Orizont Europa urmărește să promoveze sinergii între Orizont Europa și alte politici și programe relevante ale Uniunii;
4. SUBLINIAZĂ importanța infrastructurilor de cercetare pentru realizarea obiectivelor misiunilor europene, în special prin capacitățile lor de cercetare multidisciplinară, inclusiv în domeniul științelor sociale și umaniste; EVIDENȚIAZĂ rolul esențial al acestora în dezvoltarea tehnologiilor și metodologiilor avansate și legăturile acestora cu educația și cu sectorul privat; IA ACT de importanța Forumului strategic european privind infrastructurile de cercetare pentru a orienta dezvoltarea strategică a acestor infrastructuri și pentru a încuraja contribuția acestora la implementarea misiunilor europene; SUBLINIAZĂ că infrastructurile tehnologice pot contribui, de asemenea, la implementarea misiunilor europene;
5. CONSIDERĂ că provocările societale abordate de misiunile europene sunt de natură globală; ÎNCURAJEAZĂ Comisia să promoveze cooperarea internațională, inclusiv prin sinergii cu inițiativele internaționale orientate spre îndeplinirea obiectivelor misiunilor, atunci când aceasta contribuie la obiectivele misiunilor europene, asigurându-se, în același timp, respectarea principiilor și valorilor fundamentale ale UE și protejarea intereselor UE;

II. Asigurarea unei guvernante eficiente a misiunilor europene

6. SUBLINIAZĂ că succesul misiunilor europene necesită un model eficient de guvernare pe mai multe niveluri între actorii relevanți, politicile publice, inițiativele private și instrumentele și programele de finanțare; RECUNOAȘTE necesitatea de a adapta modelul de guvernare la fiecare dintre misiunile europene;
7. CONSIDERĂ că guvernarea eficientă ar trebui să se bazeze pe o abordare orizontală și verticală, în conformitate cu responsabilitățile respective; DEFINEȘTE guvernarea orizontală ca fiind coordonarea dintre actorii relevanți, politicile publice, inițiativele private și instrumentele și programele de finanțare la același nivel administrativ, iar guvernarea verticală ca fiind coordonarea dintre actorii relevanți, politicile publice, inițiativele private și instrumentele și programele de finanțare la mai multe niveluri: european, național, regional și local.

A. Guvernarea orizontală

8. REAMINTEȘTE că succesul misiunilor europene se bazează pe sinergii eficiente între Orizont Europa, inclusiv parteneriatele sale europene, și alte programe relevante ale Uniunii, pentru a asigura o programare și o cofinanțare coerente; INVITĂ Comisia să instituie și, ulterior, să pună în practică condițiile necesare pentru a asigura acțiuni complementare ale tuturor programelor relevante ale UE, atât la nivelul programării tematice, cât și la nivelul proiectelor individuale; RECUNOAȘTE eforturile importante depuse de Comisie pentru a înființa organisme de coordonare între diferitele sale departamente pentru a promova aceste sinergii; SUBLINIAZĂ că guvernarea misiunilor europene în cadrul Comisiei ar trebui să reflecte caracterul transformator și sistemic al misiunilor europene; INVITĂ Comisia să prezinte o inventariere detaliată a acțiunilor care urmează să fie întreprinse și a finanțării corespunzătoare puse la dispoziție de alte politici, programe și inițiative relevante ale Uniunii, pentru a asigura programarea tematică și implementarea coerentă a fiecărei misiuni a UE; ÎNDEAMNĂ Comisia să asigure investiții suplimentare substanțiale din alte programe relevante ale Uniunii, care să fie proporționale cu investițiile programului Orizont Europa în sprijinul misiunilor europene;

9. INVITĂ statele membre să țină seama de obiectivele specifice ale misiunilor europene în programarea și politicile lor sectoriale naționale, precum și în programele UE în cadrul gestiunii descentralizate; INVITĂ Comisia să pună în aplicare măsurile și orientările administrative necesare pentru a promova sinergii cu programele UE care fac obiectul gestiunii descentralizate, în special Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european Plus (FSE+), Fondul de coeziune, Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA), Fondul pentru o tranziție justă, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), precum și Mecanismul de redresare și reziliență și planurile strategice naționale (PSN) ale politicii agricole comune (PAC); REAMINTEȘTE importanța strategiilor de specializare inteligentă și a planurilor naționale de redresare și reziliență ca instrument de programare util pentru a contribui la obiectivele misiunilor europene;
10. INVITĂ Comisia să analizeze posibilitatea de a institui un sistem de etichetare pentru cererile de propuneri lansate de programele de finanțare ale Uniunii, altele decât Orizont Europa, printre altele pentru a facilita construirea portofoliilor misiunilor, pentru a spori vizibilitatea inițiativelor conexe și pentru a colecta rezultatele acestora, contribuind astfel la realizarea obiectivelor misiunilor europene;
11. IA ACT de rolul strategic al comitetelor misiunilor în formularea de recomandări pe parcursul pregătirii și ciclului de viață al misiunilor europene; SUGEREAZĂ ca aceste recomandări să fie luate în considerare la nivelul politic adecvat de către Comisie, având în vedere caracterul transsectorial al misiunilor europene; INVITĂ Comisia să raporteze periodic configurației strategice și să informeze configurațiile tematice pertinente ale Comitetului programului Orizont Europa cu privire la rezultatele activității desfășurate de comitetele misiunilor; REAMINTEȘTE importanța expertizei în ceea ce privește implicarea cetățenilor în comitetele misiunilor;

12. SUBLINIAZĂ că eforturile de guvernare orizontală ar trebui întreprinse, de asemenea, la nivelul statelor membre; ÎNCURAJEAZĂ statele membre să instituie structuri de guvernare adecvate care să le permită actorilor relevanți, politicilor publice, inițiativelor private și instrumentelor și programelor de finanțare să contribuie la obiectivele misiunilor europene; IA ACT de caracterul bazat pe ciclul de viață al misiunilor care implică actori, politici și instrumente specifice relevante în diferite etape ale procesului de guvernare; SUBLINIAZĂ, prin urmare, că nu există un model unic de guvernare și că statele membre sunt libere să instituie mecanisme de guvernare în conformitate cu propriile structuri și nevoi; INVITĂ Comisia să promoveze și să faciliteze în mod activ schimbul de bune practici între statele membre cu privire la modele de guvernare adecvate pentru misiunile europene;

B. Guvernarea verticală

13. RECUNOAȘTE că o coordonare eficientă la nivel decizional european, național, regional și local este esențială pentru succesul misiunilor europene; INVITĂ Comisia și statele membre să se asigure că aceste niveluri sunt angajate în mod corespunzător; REAMINTEȘTE importanța implicării configurației strategice și a configurațiilor tematice pertinente ale Comitetului programului Orizont Europa pentru a ține seama de contextul național și de oportunitățile de îmbunătățire a alinierii la activitățile de C&I desfășurate la nivel național;
14. SUBLINIAZĂ necesitatea de a analiza relevanța și potențialul instrumentelor și inițiativelor la nivelul UE, la nivel național, regional și local, în special parteneriatele și instrumentele interguvernamentale, pentru a contribui la obiectivele misiunilor europene; INVITĂ Comisia să efectueze această analiză în strânsă cooperare cu alte părți interesate; INVITĂ statele membre să identifice programe sau inițiative naționale, regionale și locale, inclusiv rezultate ale acestora, care pot contribui la succesul misiunilor europene; INVITĂ Comisia, în colaborare cu statele membre, să stabilească o metodologie flexibilă pe care statele membre și regiunile să o poată utiliza pentru identificarea unor astfel de inițiative sau a oricărei alte măsuri care ar putea contribui la succesul misiunilor europene și la coordonarea acestora la nivel european, național, regional și local;

15. RECUNOAȘTE rolul specific al autorităților locale și regionale în implementarea misiunilor europene; SUBLINIAZĂ că autoritățile locale și regionale joacă un rol esențial în sprijinirea inițiativelor demonstrative de testare a soluțiilor, inclusiv a soluțiilor științifice și tehnologice, cu utilizatorii finali și cu cetățenii;
16. IA ACT de faptul că comunitățile de cunoaștere și inovare (CCI) ale Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) sunt ecosisteme paneuropene de cercetare și inovare care reunesc o diversitate de actori și că alianțele universităților europene pot, de asemenea, completa această dinamică, în special în cadrul dimensiunii lor de C&I; INVITĂ, prin urmare, Comisia și statele membre să promoveze coerența dintre realizarea obiectivelor misiunilor europene și acțiunile EIT și ale CCI-urilor sale, precum și să promoveze activitățile desfășurate de alianțele universităților europene în cadrul dimensiunii lor de C&I;
17. IA ACT de potențialul instrumentului platformei SEC de a consolida capacitatea ecosistemelor regionale de cercetare și inovare, de a crea condiții-cadru pentru colaborare și de a le interconecta la nivel european;

C. Guvernanța portofoliului de misiuni

18. SUBLINIAZĂ importanța unei gestionări coerente a proiectelor și a acțiunilor finanțate la nivel european, național, regional și local care contribuie la obiectivele misiunilor; REAMINTEȘTE că misiunile europene urmează să fie puse în aplicare printr-o abordare bazată pe portofolii, constând într-un grup coerent de activități; IA ACT de faptul că portofoliul de misiuni ar trebui să reflecte întregul lanț valoric, inclusiv aspecte legate de științele sociale și umaniste; REAMINTEȘTE, prin urmare, importanța cercetării fundamentale în construirea portofoliului, precum și relevanța proiectelor cu un potențial ridicat de inovare și cu un nivel ridicat de risc, de exemplu în sectoare-cheie și sectoare strategice pentru Uniune sprijinite de Consiliul European pentru Inovare (CEI);

19. EVIDENȚIAZĂ importanța gestionării portofoliului de misiuni, promovând flexibilitatea necesară în ceea ce privește programarea, implementarea, componența portofoliului și reorientarea pe tot parcursul implementării ciclului de viață al misiunii europene; INVITĂ Comisia să informeze periodic configurația strategică a Comitetului programului Orizont Europa cu privire la metodele utilizate în gestionarea portofoliului de misiuni și la progresele înregistrate;
20. REAMINTEȘTE că portofoliul de misiuni ar trebui să includă activități finanțate la nivel european, național, regional și local; ÎNDEAMNĂ Comisia să încurajeze și să promoveze schimbul de bune practici între statele membre cu privire la gestionarea portofoliului de misiuni la nivel național și la nivelul UE; RECUNOAȘTE importanța activităților de analiză prospectivă strategică pentru a anticipa și a ține seama de perturbările științifice, tehnologice și sociopolitice în desfășurarea misiunilor europene;

III. Implicarea cetățenilor

21. AFIRMĂ că abordarea provocărilor societale, de mediu și economice poate fi realizată numai printr-o relație consolidată între elaborarea politicilor, știință și societate; REMARCĂ faptul că pandemia de COVID-19 și unele dintre provocările tranziției verzi și ale transformării digitale, cum ar fi schimbările climatice sau provocările care stau la baza dezvoltării tehnologiilor digitale esențiale, au demonstrat importanța consolidării relației dintre știință și societate; SUBLINIAZĂ importanța consolidării încrederii societății în știință, a promovării competențelor de gândire critică bazate pe cunoaștere și a contracarării răspândirii pseudoștiințelor și a dezinformării; RECUNOAȘTE că consolidarea rolului activ și a implicării cetățenilor în cercetare și inovare este unul dintre mijloacele de realizare a acestui obiectiv;
22. EVIDENȚIAZĂ implicarea cetățenilor în știință, deoarece promovează sensibilizarea și schimbările societale; acest lucru este și mai important în contextul misiunilor europene, deoarece acestea vizează, în cele din urmă, îmbunătățirea vieții cetățenilor; SUBLINIAZĂ importanța implicării active a grupurilor subreprezentate;

23. REAMINTEȘTE că, pentru succesul deplin al misiunilor europene, implicarea cetățenilor la nivelul întregii UE ar trebui să aibă loc încă din primele etape de identificare a misiunilor europene specifice și pe tot parcursul planificării, implementării și monitorizării acestora; INVITĂ Comisia să stabilească un plan de implicare și comunicare publică pentru fiecare misiune și să evalueze eficacitatea acestor planuri în procesul de monitorizare, evaluare, revizuire și continuare a misiunilor europene; INVITĂ statele membre să promoveze astfel de planuri de implicare și comunicare publică la nivel național, regional și local și să elaboreze, după caz și în mod voluntar, planuri adaptate de implicare și comunicare publică; INVITĂ Comisia să faciliteze în mod activ schimbul de bune practici privind implicarea cetățenilor în misiunile europene;
24. REAMINTEȘTE că instituțiile de învățământ superior, de cercetare și tehnologice se află la interfața dintre știință și societate și joacă un rol activ în consolidarea valorilor și practicilor democratice, în pregătirea studenților pentru cetățenia activă și implicarea civică și în alimentarea dezbaterii publice cu informații științifice; ÎNCURAJEAZĂ Comisia și statele membre să coopereze cu instituțiile de învățământ superior și de cercetare pentru a acționa ca posibili facilitatori între cetățenii europeni și misiunile europene, după caz, în scopul de a încuraja schimbările societale;

IV. Monitorizarea, revizuirea și evaluarea misiunilor europene

25. REAMINTEȘTE că, cel târziu la 31 decembrie 2023 și înainte de adoptarea oricărei decizii privind crearea de noi misiuni sau continuarea, încheierea sau redirectionarea misiunilor europene în curs, Comisia trebuie să efectueze o evaluare a primelor misiuni europene și o revizuire a domeniilor misiunilor europene; RECOMANDĂ să nu se lanseze noi misiuni în cadrul domeniilor de misiune existente și să nu se propună noi domenii de misiune până când misiunile actuale nu au fost evaluate pozitiv; INVITĂ Comisia, având în vedere dimensiunea transsectorială a misiunilor europene și impactul acestora asupra alinierii politicilor naționale dincolo de cercetare și inovare, să informeze Consiliul cu privire la orice evoluție viitoare legată de misiunile europene;

26. SUBLINIAZĂ că misiunile europene ar trebui să beneficieze de un sistem de monitorizare și evaluare transparent, care să ia în considerare dimensiunea de gen și să fie solid, bazat pe obiectivele fiecărei misiuni europene, pentru a reflecta dimensiunea sa sistemică și dinamică;
27. SUBLINIAZĂ că acest sistem de monitorizare și evaluare ar trebui să permită, de asemenea, o evaluare periodică a progreselor înregistrate în ceea ce privește etapele și obiectivele diferitelor proiecte și activități care contribuie la misiunile europene, pentru a se asigura că acestea sunt pe drumul cel bun și că obiectivele stabilite sunt atinse;
28. INVITĂ Comisia să elaboreze metodologii și procese de monitorizare și analiză a misiunilor europene bazate, printre altele, pe expertiza existentă, cu indicatori-cheie de performanță cantitativi și calitativi specifici adaptați specificității abordării orientate spre îndeplinirea obiectivelor misiunilor, inclusiv naturii sale sistemice, și să informeze Consiliul în acest sens; EVIDENȚIAZĂ potențialul utilizării unor metodologii inovatoare, cum ar fi cele elaborate în contextul indicelui OCDE privind o viață mai bună sau al tabloului de bord de monitorizare a Pactului verde; SUBLINIAZĂ importanța instituirii unui mecanism de evaluare a impactului misiunilor europene;
29. INVITĂ Comisia să prezinte Consiliului măsuri de stimulare și consolidare a cunoștințelor dezvoltate în cadrul misiunilor europene în Europa, pentru a se asigura că toate țările din Europa pot beneficia de rezultate.
-